

تىموتىيغا يېزىلغان ئىككىنچى خەت

(قىسىچە چۈشەندۈرۈش)

بۇ خەتنىڭ مۇئەللەپى ئەلچى پاۋلۇس بولۇپ، ئۇ ياش خىزمەتدىشى ۋە ياردەمچىسى تىموتىيغا ئۆز نەسەھەتلەرنى قالدىرۇش ئۈچۈن بۇ خەتنى يازغان. ئۇ بۇ خەتنى يازغان چاغدا كىشەنلىنىپ، سوغۇق كامېرىغا سولىنىپ، ئۆزىنىڭ خىزمەتىنىڭ ئاياغلىشىش ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقنى، ھاياتىنىڭمۇ ئۆزۈنغا بارمايدىغانلىقنى چوڭقۇر ھېس قىلغان.

بۇ خەتنىڭ ئاساسىي تېمىسى سەۋىر - تاقھەت توغرۇلۇق بولۇپ، پاۋلۇس تىموتىيىنى ھېچقانداق قىينىچىلىقتنى قورقماي، ئەيسا مەسەھەكە باشتىن ئاخىر سادىقلق بىلەن گۇۋاھلىق بېرىشكە، ئەيسا مەسەھەقىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ ھەققىتىدە ۋە مۇقەددەس يازىملارىدىكى تەلمىلەردى چىڭ تۇرۇشقا، جامائەتچىلىكتىكى مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىشقا چاقرغان.

پاۋلۇس تىموتىيغا ئەخىمقدانە ۋە بەھۇدە تالاش - تارتىشلارغا ئارىلىشىشىن ساقلىنىشنى ئەسکەرتى肯. پاۋلۇس ئۆز ھاياتى، سەۋىر - تاقىتى، مېھر - مۇھەببىتى ھەمە باستۇرۇلۇشقا ئۆچرىغاندىكى قىينىچىلىق تاقھەت قىلىشىنى، بولۇپمۇ ئۆزىدىكى ئېتىقادنى تىلغا ئېلىش بىلەن تىموتىيغا ئۆلگە بولۇشنى ئۈمىد قىلغان.

تېرىس:

1. سالام (1 - باب 1 -، 2 - ئايەتلەر)
2. شۇكۇر ۋە مەددەت (1 - باب 3 - 18 - ئايەتلەر)
3. نەسەھەت ۋە ئاگاھلاندۇرۇش (2 - باب 1 - ئايەتتىن 4 - باب 5 - ئايەتكىچە)
4. پاۋلۇسنىڭ ئەھۋالى (4 - باب 6 - 18 - ئايەتلەر)
5. ئاخىرقى سالام (4 - باب 19 - 22 - ئايەتلەر)

تىموتىيغا يېزىلغان

ئىككىنچى خەت

ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق يېڭى ھاياتلىققا ئېرىشىش ۋەدىسىنى¹
جاكارلاش ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئەيسا مەسەنەتكە
لەپسى بولۇشقا تاللانغان مەنكى پاۋلۇستىن ئۆز ئوغلۇمەك قەدرلىك
تىموتىيغا سالام. خۇدائاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ساڭا مېھر -
شەپقەت، رەھىمىدىلىك ۋە ئامانلىق ئاتا قىلغاي!

شۈكۈر ۋە مەددەت

³ مەن خۇددى ئەجدادلىرىمغا ئوخشاش، خۇداغا پاك ۋىجدانىم بىلەن
خزمەت قىلىۋاتىمەن. مەن سەن ئۈچۈن خۇداغا شۈكۈر ئېيتىمەن. مەيلى
كېچە ياكى كۈندۈز بولسۇن، دۇئالرىمدا سېنى دائىم ئەسلىھەپ تۈرىمەن.
⁴ ئايىرلىغان ۋاقتىمىزدا ئاققۇزغان كۆز ياشلىرىڭنى ئەسلىگىنىمە، سەن بىلەن
يەنە بىر قېتىم كۆرۈشۈشنى ئىنتايىن ئاززو قىلىمەن. سەن بىلەن كۆرۈشۈش

مېنى ئىنتايىن خۇشال قىلىدۇ. ⁵ سېنىڭىز سەممىي ئېتىقادىڭ ئېسىدىن چقمايدۇ. ئەڭ ئاۋۇال موماڭ لۇئىدە ۋە ئاناڭ ئەۋىنىكىدە بار بولغان ئېتىقادىنىڭ ئەمدى سەندىمۇ بار ئىكەنلىكىگە چوڭقۇر ئىشىنىمەن. ⁶ شۇنىڭ ئۈچۈن مەن شۇنى يادىڭغا سالايىكى، قوللەرىمىنى ئۇچاڭغا قويغان چاغدا، خۇدا ساڭا بەرگەن قابىلىيەتنى تولۇق ئىشلەتكەيەن. ⁷ چۈنكى، خۇدا بىزگە ئاتا قىلغان مۇقەددەس روھ بىزنى قورقۇنچقا سالمايدۇ، بەلكى خۇداغا خزمەت قىلىشىمىز ئۈچۈن، بىزنى كۈچ - قۇدرەت ۋە مېھر - مۇھەببەت بىلەن تولدۇرۇپ، ئۆزىمىزنى تۇنۇۋېلىشىمىزغا ياردەم بېرىدۇ.

⁸ شۇڭا، رەببىمىز ھەققىدە خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتىن ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن خىزمەت قىلىش يولدا مەھبۇس بولغان مەندىن نومۇس قىلما. ئەكسىچە، خۇدا ساڭا ئاتا قىلغان كۈچ - قۇدرەتكە تايىتىپ، خۇش خەۋەر يەتكۈزۈش يولدا مەن بىلەن بىللە ئازاب - ئوقۇبەت چېكىشكە تەييار تۇر. ⁹ خۇدا بىزنى قۇتقۇزۇپ، پاك ياشاشقا چاقىرىدى. بۇ، بىزنىڭ قىلغان ياخشى ئەمەللەرىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئىرادىسى ۋە مېھر - شەپقىتى بىلەن بولدى. خۇدا بىزگە ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق بۇ مېھر - شەپقەتنى كۆرسىتىدەغانلىقىنى دۇنيا ئاپىرىدە بولۇشتىن ئىلگىرىلا پىلانلىغانىدى. ¹⁰ ھازىر بۇ مېھر - شەپقەت قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كېلىشى بىلەن ئايىان بولدى. ئەيسا مەسىھ ئىنسانلارنى ئىسکەنجىگە ئالغان ئۆلۈمنىڭ كۈچىنى بىكار قىلىپ، خۇش خەۋەر ئارقىلىق ئىنسانلارغا مەڭگۈلۈك ھايات يولىنى ئېچىپ بەردى.

¹¹ مەن بۇ خۇش خەۋەرنىڭ جاكارچىسى ۋە ئەلچىسى، شۇنداقلا ئۇ توغرىسىدا تەلىم بەرگۈچى بولۇپ تەينلەنگەن. ¹² ھازىرقى بۇ ئازاب - ئوقۇبەتلەرنى تارتىشىمىنىڭ سەۋەبىمۇ شۇ. لېكىن، بۇنىڭدىن نومۇس قىلمامىمەن. چۈنكى، مەن كىمگە ئېتىقاد قىلغانلىقىمىنى بىلىمەن ھەمدە خۇدانىڭ ماڭا ئامانەت قىلغان بۇ خۇش خەۋەرنى رەببىمىز قايتا كەلگەن

كۈنگىچە چوقۇم قوغدايدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن.*

ئەيسا مەسىھكە مەنسۇپ بولۇپ، ئۇنىڭدىن كەلگەن ئېتىقاد ۋە
مېھر - مۇھەببەت ئىچىدە ياشاپ، مەندىن ئاڭلىغان ھەققىي تەلىمەرنى
نىزام قىلىپ، ئۇنىڭدا چىڭ تۇر.¹⁴ ساڭا ئامانەت قىلىغان بۇ قىممەتلەك
ھەققەتنى ھەممىمىزنىڭ قەلبىدە بار بولغان مۇقەددەس روھنىڭ ياردىمى
بلەن ساقلا.

¹⁵ ئاڭلىغىنىڭدەك، ئاسىيا ئۆلکىسىدىكى * ئېتىقادچىلارنىڭ ھەممىسى
دېگۈدەك مېنى تاشلىۋەتتى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا فىگىل ۋە ئېرمۇگىنمۇ بار.
رەببىمىز ئونپىس الفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلىرىگە رەھىم - شەپقەت قىلغاي.
چۈنكى، ئۇ كۆپ قېتىم مېنى يوقلاپ، كۆڭلۈمنى كۆتۈردى. ئۇ مېنىڭ
مەھبۇس بولغانلىقىمىدىن نومۇس قىلمىدى.¹⁷ رىم شەھرىگە كەلگىنده ئۇ
مېنى تاپقۇچە كۆپ ئاۋارە بولۇپتۇ.¹⁸ قىيامەت كۈنى، ئۇنىڭ رەببىمىزنىڭ
رەھىم - شەپقىتىگە ئېرىشىشىنى تىلەيمەن. ئەفەس شەھرىدە ئۇنىڭ ماڭا
قىلغان نۇرغۇن خىزمىتىدىن سېنىڭمۇ ئوبدان خەۋرىىڭ بار.

ئەيسا مەسىھنىڭ سادىق جەڭچىسى

¹ ئەي ئوغلۇم، سەن ئەيسا مەسىھنىڭ مېھر - شەپقىتىگە تايىنىپ
² كۈچلۈك بول. ² سەن مەندىن ئۆگەنگەن تەلىمەرنى كۆپ ئېتىقادچىلار
ئاڭلىغان ۋە بۇ تەلىمەرنىڭ توغرا ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىپ كەلگەن.
ئەمدى بۇ تەلىمەرنى ئىشەنچلىك ھەمە باشقىلارغا تەلىم بېرەلەيدىغان
كىشىلەرگە يەتكۈزگەن.

* 12*. ئۇشۇ ئايەتنىڭ ئاخىرقى جۈملەسىنى «ھەمە مېنىڭ خۇداغا ئامانەت قىلغانلىرىمنى
رەببىمىز قايتا كەلگەن كۈنگىچە چوقۇم قوغدايدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن» دەپ چۈشىنىشكىمۇ بولىدۇ.

. بۇ يەردىكى ئاسىيا ئۆلکىسى ھازىرقى تۈركىيەنىڭ غەربىي قىسىمىنى كۆرسىتىدۇ.^{15*}

³ ئەيسا مەسەھنىڭ ياخشى جەڭچىسى بولۇپ، مەن بىلەن بىرگە ئازاب - ئوقۇبەت تارتىشقا تەييەر تۇر. ⁴ جەڭچى بولغان كىشى ئۆز قوماندانىنى را زى قىلىش ئۈچۈن، تۈرمۇشنىڭ ئۇششاق - چۈششەك ئىشلىرىغا باشقا پۇقرا لاردەك ئارىلاشماسلىقى كېرەك. ⁵ مۇسابىقىگە قاتناشقا ن تەنھەر كەتكەچىمۇ مۇسابىقە قائىدىلىرىگە رىئايە قىلىمسا، غەلبىگە ئېرىشەلمەيدۇ. ⁶ ئەجىر سىكىدۇرگەن دېھقان ئالغان ھوسۇلىدىن ئەلۋەتتە بىرىنچى بولۇپ بەھرىمەن بولىدۇ. ⁷ بۇ ھېكمە تلىك سۆزلەرنى ياخشى ئويلا، چۈنكى رەبىيمىز ساڭا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىدە ئەقل بېرىدۇ.

⁸ سەن داۋۇت پادشاھنىڭ ئەۋلادى بولغان ۋە ئۆلۈمىدىن تىرىلىگەن ئەيسا مەسەھنى ئېسىكىدە تۇت. مانا بۇ، مەن يەتكۈزۈۋاتقان خۇش خەۋەر. ⁹ بۇ خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگەنلىكىمدىن كۆپ ئازاب - ئوقۇبەت چەكتىم. ھەتتا جىنайەتچىلەردەك كىشەنلىنىپ، زىندانغا تاشلاندىم. لېكىن، ھېچكىم خۇدانىڭ سۆزىنى كىشەنلىيەلمەيدۇ. ¹⁰ شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا تاللىغان بەندىلەرنىڭ ئەيسا مەسەھ تەرىپىدىن قۇتقۇزۇلۇشى ۋە مەڭگۈلۈك شان - شەرەپكە ئېرىشىشى ئۈچۈن، ھەرقانداق ئازاب - ئوقۇبەتلەرگە بەرداشلىق بېرىۋاتىمەن. ¹¹ تۆۋەندىكى بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر:

ئەيسا مەسەھ بىلەن بىلە ئۆلگەن كەنمىز،

ئۇنىڭ بىلەن يېڭى ھاياتتا بىلە ياشايىمىز.

¹² قىيىنچىلىقلارغا بەرداشلىق بەرسەك،

ئۇنىڭ بىلەن بىلە ھۆكۈم سۈرىمىز.

بىز ئۇنىڭدىن تانساق،

ئۇمۇ بىزدىن تانىدۇ.

¹³ بىز ئۇنىڭغا ساداقەتسىزلىك قىلساقمۇ،

ئۇ يەنلا ساداقە تلىكتۇر.

چۈنكى، ئۇ چوقۇم ئۆزىنىڭ سۆزىدە تۇرماي قالمايدۇ.

خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان خىزمەتچى

¹⁴ بۇ ئىشلارنى داۋاملىق ئېتىقادچىلارنىڭ سەممگە سال. خۇدا ئالدىدا ئۇلارنى بىمەنە سۆزلەر توغرىسىدا تالاش - تارتىش قىلماسلققا بۇيرۇغىن. بۇنداق تالاش - تارتىشلارنىڭ ھېچقانداق پايدىسى بولمايلا قالماي، بەلكى ئاڭلىغۇچىلارنىڭ ئېتىقادىنى ۋەيران قىلىدۇ. ¹⁵ خۇدانىڭ ھەققىتىنى توغرا چوشەندۈرۈپ، ئۆزۈڭنى خۇدا ئالدىدا يەرگە قاراپ قالمايدىغان، بەلكى خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان خىزمەتچى قىلىپ يېتىشتۈرۈشكە تىرىش. ¹⁶ خۇداغا بولغان ئىخلاسمەنلىككە مۇناسىپ كەلمگەن قۇرۇق گەپلەردىن ساقلان. چۈنكى، بۇنداق گەپلەرنى قىلغۇچىلار خۇدادىن تېخىمۇ يىراقلىشىدۇ. ¹⁷ ئۇلارنىڭ گەپلىرى خۇددى زەھەرلىك ئۆسمىدەك تېزلا يامراپ كېتىدۇ. ئىمپىي ۋە فىلىتلارمۇ مانا شۇنداق گەپ - سۆزلەرنى قىلغۇچىلاردىندۇر. ¹⁸ ئۇلار ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشىدىن ئىبارەت بۇ ئىش ئاللىقاچان يۈز بېرىپ بولدى دەپ، * ھەق يولدىن چەتنەپ، بەزىلەرنىڭ ئېتىقادىغا بۇزغۇنچىلىق قىلماقتا. ¹⁹ بىراق، خۇدا قۇرغان ئۆل * مەزمۇت تۇرماقتا. ئۇنىڭدا مۇنۇ سۆزلەر مۆھۇرلىنىپ يېزىلغان: «رەببىمىز ئۆزىگە مەنسۇپ كىشىلەرنى تونۇيدۇ»، «ئۆزلىرىنى رەببىمىزگە مەنسۇپ دەيدىغان

*18. بۇ «بر ئادەم ئەيسا مەسھەكە ئېتىقاد قىلغاندا، ئۇنىڭ روھى ئاللىقاچان ئەيسا مەسھە بىلەن بىلە ئۆلۈپ تىرىلىدۇ. بۇ تىرىلىش پەقەت روھىي جەھەتنە بولۇپ، كەلگۈسىدە تەن جەھەتنە بۇز بەرمەيدۇ» دېگەن خاتا كۆزقاراشتۇر.

*19. ئۆل - ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىنى، خۇدانىڭ ھەققىتىنى ياكى ئەيسا مەسھەنىڭ ئۆزىنى كۆرسىتىشى مۇمكىن.

كىشىلەر يامانلىقلاردىن قول ئۈزىسۇن.»

²⁰ باي ئائىللىرىدە پەقەت ئالتۇن - كۈمۈش قاچىلارلا بولۇپ قالماي، ياغاچ، ساپال قاچىلارمۇ بولىدۇ. ئالتۇن - كۈمۈش قاچىلار ئالاھىدە سورۇنلاردا، باشقىلىرى بولسا ئادەتتىكى سورۇنلاردا ئىشلىتىلىدۇ. ²¹ ئەگەر بىر كىشى ئۆزىنى يۈقرىقى يامان ئىشلاردىن پاك تۆتسا، ئۇ خۇددى ئالاھىدە سورۇنلاردا ئىشلىتىلىدىغان ئالتۇن - كۈمۈش قاچىغا ئوخشايدۇ. چۈنكى، ئۇ پاك بولىدۇ ھەمدە خۇداغا ياراملىق كىشى بولۇپ، ھەرقانداق ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا تەييار تۈرىدى.

²² شۇڭا، ياشلىقنىڭ ئازارۇ - ھەۋەسىلىرىدىن ئۆزۈڭنى تارت. پاك قەلب بىلەن رەببىمىزنى چاقىرغان باشقۇ كىشىلەر بىلەن بىللە ھەققانىلىق، ئېتىقاد، مېھر - مۇھەببەت ۋە ئىناقلقىنى ئىزدە. ²³ ئە خىمقانە ۋە بىھۇدە تالاش - تارتىشلارغا ئارلىلىشىشنى رەت قىل. چۈنكى، بۇنداق ئىشلارنىڭ جىبدەل تېرىيدىغانلىقىنى بىلسەن. ²⁴ رەببىمىزنىڭ خىزمەتكارى جىبدەلخور بولماسلقى، ئە كىسىچە ھەممىگە مېھربان ۋە تەلىم بېرىشكە ماھر، سەۋىر - تاقەتلىك بولۇشى كېرەك. ²⁵ رەببىمىزنىڭ تەلىمگە قارشى تۈرگانلارغىمۇ مۇلايىملق بىلەن نەسەھەت قىلىش كېرەك. بەلكىم خۇدۇ ئۇلارغا ھەقىقەتنى بىلىۋېلىش ئۈچۈن تۇۋا قىلىش پۇرستىنى بېرىدى. ²⁶ بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئۇيىقۇسىنى ئېچىپ، ئۆزلىرىنى تۇتقۇن قىلىپ ئارزۇسىغا يەتمە كېلى بولغان شەيتاننىڭ تۈردىن قۇتۇلا لايدۇ.

ئاخىر زامان

¹ شۇنى بىلگىنىكى، ئاخىر زاماندا ئېغىر كۈنلەر بولىدۇ. ² ئۇ چاغدا، 3 ئىنسانلار ئۆزىنلا ئويلايدىغان، پۇلپەرس، ماختانچاق، تەكەببۇر ۋە كۇپۇرلۇق قىلىدىغان، ئاتا - ئانسىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغان، ۋاپاغا جاپا

قىلىدىغان، خۇداغا بىپەرۋالىق قىلىدىغان،³ كۆيۈمىسىز، باشقىلارنى كەچۈرمەيدىغان، تۆھەمەتخور، ئۆزىنى تۇتالمايدىغان، ۋەھشىي، شۇنداقلا خەير - ساخاۋەتنىڭ دۈشىمنى بولىدۇ.⁴ ئۇلار ساتقۇن، تەلۇھ ۋە ھاكاۋۇر بولۇپ، كەيپ - ساپانى خۇدادىن ياخشى كۆرىدۇ.⁵ سىرتقى قىياپەتتە ئىخلاسمەن بولۇۋېلىپ، ئەمەلەلەتتە كۆڭلۈدە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى ئىنكار قىلىدۇ. بۇنداقلاردىن يىراق تۇر.⁶ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بەزى كىشىلەر باشقىلارنىڭ ئۆيلىرىگە سۇقۇنۇپ كىرىۋېلىپ، ئىرادىسى ئاجىز، گۇناھقا پاتقان ۋە ھەر خىل ئازىز - ھەۋەسلەرنىڭ قولى بولۇپ قالغان ئاياللارنى ئازدۇردى.

⁷ بۇنداق ئاياللار ھەرقانداق ئادەمنىڭ تەلمىلىرىنى ئاكلايدۇ ۋە ھەققىتەنى تونۇپ يېتەلمەيدۇ.⁸ ياننى بىلەن يامېرى^{*} مۇسا پەيغەمبەرگە قانداق قارشى چىققان بولسا، بۇ ئازدۇرغۇچىلارنىڭ قەلبى چىرپ كەتكەن، ئېتىقادى ساختا چىقىدۇ. بۇ ئازدۇرغۇچىلارنىڭ قەلبى چىرپ كەتكەن، ئۇلارنىڭ ئەزىزدۇر.⁹ ئۇلارنىڭ قىلىشلىرى ئۇزۇنغا داۋاملىشالمايدۇ. چۈنكى، ياننى بىلەن يامېرىنىڭ ئەقلىسىزلىقى پاش بولغاندەك، بۇلارنىڭ ئەقلىسىزلىقىمۇ خالايق ئالدىدا چوقۇم پاش بولىدۇ.

پاۋلۇسنىڭ ۋەسىيەتلرى

لېكىن، سەن مېنىڭ تەلىمم، يۈرۈش - تۇرۇشۇم، ھاياتلىق نىشانىم، ئېتقىدادىم، سەۋىر - تاقتىم، مېھر - مۇھەببىتىم، چىداملىقىم ھەممە ئۇچىرغان زىيانكەشلىكىم ۋە تارتاقان ئازاب - ئوقۇبەتلرىمگە دىققەت - ئېتىبارىڭنى قارىتىپ كەلدىڭ. بولۇپمۇ ئانتاكىيا، كونيا ۋە لىسترا شەھەرلىرىدە

* 8. ياننى بىلەن يامېرى ئىسرائىلارنىڭ مىسىردىن قايتىشىدىن بۇرۇن مۇسا پەيغەمبەرگە قارشى تۇرغان مىسىر پادشاھىنىڭ سېھرگەرلىرىدۇر.

ئۇچرىغان زيانكەشلىكلەرگە قانداق بەرداشلىق بەرگەنلىكىمدىن ھەمدە رەبىمىزنىڭ مېنى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزغانلىقدىن تولۇق خەۋرىيىڭ بار.¹² ئەيسا مەسەھەكە مەنسۇپ بولغان، خۇداغا ئىخلاسمەنلىك بىلەن ھايىات كەچۈرۈشكە ئىرادە باغلىغانلارنىڭ ھەممىسى زيانكەشلىككە ئۇچرايدۇ.¹³ رەزىل ۋە ساختىپەز كىشىلەرنىڭ ئەھەۋالى بۇرۇنىقدىننمۇ يامانلىشىپ، باشقىلارنى ئالداش بىلەن بىلە ئۆزلىرىمۇ ئالدىنىپ كېتىدۇ.¹⁴ لېكىن، سەن ھازىرغىچە ئۆگىنىپ كەلگەن ۋە چوڭقۇر ئىشەنگەن ھەققەتتە داۋاملىق چىڭ تۇر. چۈنكى، بۇ ھەققەتنى ئىشەنچلىك كىشىلەردىن ئۆگەنگەنلىكىڭنى بىلسەن.¹⁵ سەن باللىق چاغلىرىڭدىن تارتىپلا مۇقەددەس يازمalarنى ئۆگەندىڭ. بۇ يازمalar ساڭا ئەيسا مەسەھەكە بولغان ئىتتقاد ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇشقا ئېلىپ بارىدەغان ئەقل - پاراسەتنى تەقىدم قىلىدى.¹⁶ پۇتون مۇقەددەس يازمalar خۇدانىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە يېزىلغان بولۇپ، ئۇ، ھەققەت توغرىسىدا تەلىم بېرىش، خاتالىقلارنى كۆرسىتىپ بېرىش، سەۋەنلىكلەرنى تۈزىتىش ۋە كىشىلەرنى ھەققانىلىققا يېتەكىلەشكە پايدىلىقتۇر.¹⁷ ئۇ، خۇداغا مەنسۇپ بولغان كىشىلەرنى تولۇق قورالاندۇرۇپ، ئۇلارنى ھەرقانداق ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا تەييار تۇرغۇزالايدۇ.

4 ¹ مەن تىرىكىلەر بىلەن ئۆلگەنلەرنى سوراق قىلىدىغان ھەمدە ئۆز پادشاھلىقىنى قۇرۇش ئۈچۈن قايتا كېلىدىغان ئەيسا مەسەھەنىڭ، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئالدىدا ساڭا شۇنداق بۇيرۇق قىلىمەنكى،² بۇرسەت بولسۇن - بولمسۇن، ھەر ۋاقت خۇدانىڭ سۆزىنى يەتكۈزگىن. سەن زور سەۋۇر - تاقەت ۋە ياخشى تەلىم بېرىش بىلەن كىشىلەرنىڭ خاتالىقلارنى تۈزەتكۈز ھەمدە ئۇلارنى ئاڭاھلاندۇرغىن ۋە رىغبەتەندۈرگىن.³ چۈنكى، شۇنداق بىر زامان كېلىدۇكى، ئۇ چاغدا ئىنسانلار خۇدا توغرىسىدىكى توغرا تەلىملىرنى ئاڭلاشنى خالمايدۇ. بەلكى، ئۇلار قۇلاقلىرىغا خۇش ياقىدىغان

سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن، ئۆز ھەۋە سلىرگە ئۇيغۇن كېلىدىغان تەلىم بەرگۈچىلەرنى ئىزدەيدۇ.⁴ ھەق سۆز لەرنى رەت قىلىپ، بىمەنە ئەپسانىلەرگە قۇلاق سالىدۇ.⁵ لېكىن، سەن ھەرقانداق ئەھۇدا ئۆزۈڭنى سەگەك تۇت. ئازاب - ئوقۇبەت تارىشقا تەييار تۇر. ھەر ۋاقت خۇش خەۋەر يەتكۈزۈش خىزمىتىدە بولۇپ، خۇدا ساڭا تاپشۇرغان ۋەزپىنى ئادا قىل.

⁶ ئەمدى ئۆزۈمگە كەلسەم، ھاياتىم خۇداغا قۇربانلىق ئورنىدا تەقدىم قىلىنىش ئالدىدا تۇرىدۇ. مېنىڭ بۇ دۇنيادىن ئايىلىدىغىنىمغا ئاز قالدى.⁷ مەن خۇدا يولىدا ئاخىرغىچە كۈرەش قىلىدىم، يەنى يۈگۈرۈش مۇسابقىسىنىڭ پۇتون مەنزىلىنى بېسىپ بولۇمۇم، ئېتقادىمدا چىڭ تۇرۇپ كەلدىم.⁸ ھازىز ھەق قانىيلق تاجى مېنى كۈتۈپ تۇرىدۇ. ئۇنى ئادىل سوراق قىلىدىغان رەبىمىز قايىتا كەلگەندە، ماڭا كىيدۈرۈدۇ. شۇنداقلا، ئۇنى يالغۇز ماڭلا ئەمەس، ئۇنىڭ قايىتا كېلىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈپ تۇرغانلارنىڭ ھەممىسىگە كىيدۈرۈدۇ.

ئاخىرقى سۆزلەر

⁹ يېنىمغا تېزدىن يېتىپ كېلىشكە تىرىش. ¹⁰ چۈنكى، قېرىندىشىمىز كىرسىكى گالاتىيا ئۆلکىسىگە، تىتۇس دالماتىيا ئۆلکىسىگە كەتتى. دېماس بولسا بۇ دۇنيانىڭ ئىشلىرىغا بېرىلىپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، مېنى تاشلاپ، سالونىكا شەھرىگە كەتتى. ¹¹ يېنىمدا يالغۇز لۇقا قالدى. ماركۇسىنى ئۆزۈڭ بىلەن بىلە ئېلىپ كەل. ¹² خىزمەتلرىمىدە ماڭا ياردەمچى بولىدۇ. تىككۇسىنى ئەفھەس شەھرىگە ئەۋەتىۋەتىم. ¹³ كېلىشىڭدە تروئاس شەھرىدە بولغان ۋاقتىمدا كارپۇسنىڭ يېنىدا قالدۇرۇپ قويغان تونۇم بىلەن كتابلارنى، بولۇپمۇ ئورام تېرە ياز مىلارنى بىلە ئالغاج كەلگەن. ¹⁴ مىسکەر ئىسکەندەر ماڭا كۆپ زيانكەشلىك قىلدى. رەبىمىز چوقۇم ئۇنىڭغا

قىلمىشلىرىغا لايق جازا ياندۇرىدۇ.¹⁵ سەنمۇ ئۇنىڭدىن هوشىyar بول. چۈنكى، ئۇ بىز يەتكۈزگەن خۇش خەۋەرگە كۈچىنىڭ بارىچە قارشى چقتى.¹⁶ بىرىنچى قېتىم سوتلانغۇنىمدا، ماڭا ياردەم قىلىدىغانلار چىقىمىدى، ئەكسىچە ھەممىسى مېنى تاشلاپ كەتتى. خۇدا ئۇلارنى كەچۈرۈم قىلغاي.¹⁷ لېكىن، خۇدا مەن بىلەن بىلە بولۇپ، ماڭا خۇش خەۋەرنى تولۇق جاكارلاشقا مەددەت بەردى. نەتىجىدە، ئۇ يەردىكى ھەممە يەھۇدىي ئەمەسلىر بۇ خۇش خەۋەرنى ئاڭلىدى. بۇنىڭ بىلەن، خۇدا مېنى بۇ قېتىملى سوتىن، يەنى يۈلۈۋاسنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزۇپ چىقتى.¹⁸ رەببىمىز مېنى ھەر خىل يامانلىقلاردىن قۇتقۇزۇپ، ئەرشىتكى ئۆز پادشاھلىقىغا بىخەتەر يەتكۈزگەي. بارلىق شان - شەرەپ خۇداغا ئەبەدىلەبەد مەنسۇپ بولغاپ، ئامىن!¹⁹

ئاخىرقى سالام

¹⁹ مەندىن پرسىكلا بىلەن ئېرى ئاكۇلاغا ۋە ئونپىسىفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە سالام ئېيت. ²⁰ ئېراشت كورىنت شەھرىدە قالدى. تروفىم كېسەل بولۇپ قالغانلىقتىن، ئۇنى مىلىت شەھرىدە قالدۇرۇپ قويىدۇم. ²¹ قىش كىرىپ كەلگۈچە، بۇ يەرگە كېلىشكە تىرىشقىن. ئېۋۇل، پۇد، لىن، كلاۋدىيا ۋە بارلىق قېرىنداشلاردىن ساڭا سالام.

²² رەببىمىز سىلەر بىلەن بىلە بولغاپ. خۇدانىڭ مېھىر - شەپقىتى سىلەرگە يار بولسۇن!

